

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: O. S., nar. X,
st. přísl. X
t. č. pobytem X
zastoupený X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 10. 2019, č. j. OAM-751/ZA-ZA12-ZA20-2019,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 10. 2020, č. j. OAM-751/ZA-ZA12-ZA20-2019, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 10. 2019, č. j. OAM-751/ZA-ZA12-ZA20-2019, e. č. X, (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byla jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu dne 20. 8. 2019. Uvedl, že je ukrajinské národnosti a vyznává pravoslavné křesťanství. Je ženatý, bezdětný a před odjezdem z vlasti žil ve městě Mariupol společně s maminkou a manželkou, která ale od roku 2015 pobývá v České republice na základě povolení k dlouhodobého pobytu za účelem práce. Žalobce je od roku 2010 členem politické organizace „Iskrenost“. Jedná se o regionální stranu působící v Doněcké oblasti, která se věnuje především veřejně prospěšné činnosti. Žalobce měl v rámci činnosti strany na starost sbírku věcí a oblečení nebo se snažil zapojit mladé lidi do sportu. Od roku 2014 již není pro stranu nijak aktivní.
3. Z Ukrajiny vycestoval po incidentu, který se odehrál 9. 8. 2019. Tento den vyšel z domu a několik metrů od něj zastavila dodávka, z níž vystoupili čtyři muži, dali žalobci pytel přes hlavu a vtlačili ho do auta. Odvezli ho na letiště, kde ho zakopali po pás do země, začali ho bít a ptát se, zda má nějaké vazby k Doněcké národní republice. V budově letiště ho drželi dva dny a poté mu sdělili, že se v roce 2014 zúčastnil rabování ve firmě Roshen bývalého prezidenta Porošenka a je u toho natočen na videu. Nakonec dali žalobci podepsat prohlášení, že nevycestuje z Ukrajiny, za tři dny se dostaví znovu na letiště a sdělí jim informace o lidech z Doněcké národní republiky. Žalobce uvedl, že muži, kteří ho unesli, se hlásili k Službě bezpečnosti Ukrajiny (dále jen „SBU“) a ukázali mu i jejich průkaz. Žalobce si neumí vysvětlit, proč byl zadržen, ale domnívá se, že by to mohlo mít spojitost s jeho činností v politické organizaci „Iskrenost“. Nikdy předtím neměl problémy s policií ani SBU. S uvedeným incidentem se obrátil na kamaráda, který pracuje na oddělení trestního stíhání u policie v městě Mariupol. Ten mu doporučil z vlasti vycestovat. Oficiálně se žalobce na nikoho s žádostí o pomoc neobrátil, protože by nemělo smysl stěžovat si na SBU. Od té doby již nebyl v kontaktu ani s SBU nebo jinými státními orgány a skrýval se u kamaráda. Maminka mu tam přinesla peníze a doklady a následně tak vycestoval do České republiky.
4. O mezinárodní ochranu žádá, protože se na základě tohoto incidentu obává obvinění ze separatismu a následného zabití. O možnosti přestěhovat se v rámci Ukrajiny neuvažoval, jelikož by ho SBU našla na celém území země.

5. Žalovaný v průběhu správního řízení shromáždil informace o zemi původu, konkrétně materiál Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze dne 15. července 2019 a Informaci OAMP – Situace na Ukrajině ze dne 25. dubna 2019. Z prvně uvedené informace vyplývá, že civilní úřady udržují účinnou kontrolu nad bezpečnostními složkami s výjimkou území poloostrova Krym a částí území Doněcké a Luhanské republiky kontrolované Ruskou federací, které vláda nemá pod kontrolou. Ústava země garantuje základní práva a svobody včetně svobody volného pohybu a zákazu mučení či nelidského zacházení. Od roku 2014 přijala Ukrajina řadu ústavních reforem a reformních zákonů, které zvyšují standard ochrany lidských práv. Na Ukrajině obecně a soustavně nedochází k pronásledování ve smyslu čl. 9 směrnice č. 2011/95/EU, ani k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení, trestům z důvodu svévolného násilí v ozbrojeném konfliktu. Nelze však vyloučit, že dochází k excesům a jednotlivým případům, které lze charakterizovat jako zneužití pravomocí, ale nejedná se o jev systémový. Ukrajinská vláda také spolupracovala s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky i s dalšími humanitárními organizacemi při poskytování ochrany a pomoci vnitřně vysídleným osobám, uprchlíkům a dalším osobám. Případné zneužití pravomoci státních orgánů je řešeno rovněž prostřednictvím institutu ombudsmana, který poskytuje jednotlivcům ochranu. Ukrajina je členským státem Organizace spojených národů a přistoupila k základním úmluvám v oblasti lidských práv včetně Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Ukrajina kromě oblastí nenacházejících se pod kontrolou ukrajinské vlády splňuje základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu pro zařazení na seznam bezpečných zemí původu. Tyto informace potvrzuje také materiál Informace OAMP – Situace na Ukrajině ze dne 25. dubna 2019. Podle něj se situace na Ukrajině od roku 2015 relativně uklidnila. Napjatá zůstává pouze na východě země. Bezpečnostní incidenty se omezují pouze na okolí tzv. linie dotyku v Luhanské a Doněcké oblasti. Podle vládních i nevládních výročních zpráv nedocházelo v průběhu roku 2018 k bezpečnostním incidentům v žádné z dalších oblastí země. Město Mariupol, kde žalobce žil je pod kontrolou ukrajinské ústřední vlády. Žalobce uvedl, že se nechce seznámit s obsahem podkladů pro rozhodnutí a nechce ani doplnit podklady pro rozhodnutí.
6. Žalovaný na základě výpovědi žalobce a uvedených informací o politické situaci a stavu dodržování lidských práv shledal, že v jeho případě lze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu § 16 odst. 2 zákona o azylu. Žalobce se při svém údajném zadržení SBU na nikoho neobrátil s oficiální žádostí o pomoc. Z výše uvedených zpráv o zemi původu přitom vyplývá, že na Ukrajině působí řada právnických osob dohlížejících nad stavem dodržování lidských práv poskytujících účinnou kontrolu nad bezpečnostními složkami státu. Žalobce dle žalovaného nebyl schopen věrohodným způsobem vysvětlit, z jakého důvodu by měl být v hledáčku SBU, proč by měl být považován za separatistu a proč by mu měla hrozit smrt. Neprokázal tak, že v jeho případě nelze Ukrajinu za bezpečnou zemi původu považovat. Žalovaný proto shledal naplnění podmínek, které předvídá § 16 odst. 2 zákon o azylu a na jeho základě zamítl žádost žalobce o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou. Závěrem žalovaný připomněl, že v takovém případě se příslušný

správní orgán nezabývá tím, zda žadatel jinak splňuje podmínky pro udělení azylu či doplňkové ochrany.

III. Žaloba

7. Žalobce namítá, že jeho žádost o mezinárodní ochranu neměla být zamítnuta jeho zjevně nedůvodná, ale měla být meritorně posouzena. Právní úpravu, která označuje Ukrajinu s určitým teritoriálním omezením za bezpečnou zemi původu, považuje za odporující směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 (dále jen „procedurální směrnice“). Z jazykového výkladu znění procedurální směrnice plyne, že jako bezpečnou zemi původu lze označit pouze celou zemi, která splňuje podmínky uvedené v článku 37 ve spojení s přílohou I. procedurální směrnice. Pokud část území určité země nesplňuje uvedené podmínky, nelze celou tuto zemi považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu procedurální směrnice. Vzhledem k tomu, že Česká republika na seznam bezpečných zemí původu zařadila Ukrajinu s výjimkou určitých oblastí, je zřejmé, že tyto oblasti nenaplňují výše uvedená kritéria. Pro srovnání žalobce odkázal na znění staré procedurální směrnice, která v čl. 30 výslovně umožňovala i označení pouze určité části země za bezpečnou. I pokud by soud dospěl k závěru, že lze za bezpečnou označit pouze část země, která splňuje podmínky stanoveny procedurální směrnicí, způsob, jakým je tato část vymezena je neurčitý. Skutečnost, že se konflikt poměrně ustálil a je určitým způsobem teritoriálně vymezen, neznamená, že se tato situace časem nezmění a nezasáhne větší území Doněcké a Luhanské oblasti.
8. Žalobce dále namítá, že domněnka o označení určité země původu jako bezpečné, je vyvratitelná. Žalovaný proto musí v každém jednotlivém případě zkoumat, zda lze ve vztahu k dotýcnému žadateli danou zemi považovat za bezpečnou. V případě žalobce tomu tak není. Ten pochází z města Mariupol, které se nachází na území Doněcké oblasti pouze několik kilometrů od tzv. linie dotyku. Kromě toho žalobce v rámci řízení prezentoval i individuální důvody jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Při aplikaci konceptu bezpečné země původu přitom leží větší část důkazního břemene na žalobci. Žalobce má za to, že svou část důkazního břemene unesl poskytnutím věrohodné výpovědi. Žalovaný měl povinnost shromáždit dostatečné množství aktuálních a přesných informací o zemi původu a řádně zjistit skutkový stav. Žalovaný však neshromáždil dostatek aktuálních a relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí. Vychází pouze ze dvou obecných zpráv, které nesouvisí s důvody žádosti o mezinárodní ochranu, a z nichž nelze zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
9. Žalobce závěrem odkazuje na bod 27 preambule kvalifikační směrnice a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, sp. zn. 5 Azs 66/2008, podle něhož platí, že je-li původcem pronásledování stát či státní subjekt není účinná ochrana žadateli dostupná. Žalovaný se však v odůvodnění rozhodnutí nezabýval tím, zda by se právům žalobce v konkrétním případě vůbec mohlo dostat efektivní ochrany za strany příslušných státních orgánů. Žalobce také odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, ze které vyplývá, že povinnost nejdříve využít prostředky ochrany

státu původu nemusí být nutně splněna vždy a žadatel se přesto může kvalifikovat pro udělení mezinárodní ochrany. Skutečnost, že se žalobce nedomáhal ochrany před jednáním příslušníku SBU tak není relevantní pro posouzení možnosti udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutí je taky nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, pokud jde o hodnocení možnosti žalobce využít vnitřní ochrany.

IV. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že žalobní námitky považuje za nedůvodné a navrhl zamítnutí žaloby. Nesouhlasí s tím, že by nemohla být určena jako bezpečná země její určitá část. Procedurální směrnice zvyšuje původní standardy, neboť původní směrnice umožnila označit jinak nebezpečnou zemi jako bezpečnou pro určitou kategorii osob. Toliko na základě toho, že ustanovení podobné čl. 30 původní procedurální směrnice není do znění stávající směrnice zahrnuto, nelze dovozovat, že označení určité země jako bezpečné země je v rozporu se stávající směrnicí. Tento názor sdílí také nizozemský Nejvyšší odvolací soud, který v několika rozsudcích shledal, že předmětné výjimky jsou zcela v souladu se současnou procedurální směrnicí. Rovněž tento závěr nenalézá oporu v *travaux préparatoires* ke stávající směrnici, v jejich recitálech a ani Soudní dvůr EU neshledal tuto praxi za rozporou s *EU aquis*.
11. Žalovaný nesouhlasí ani s námitkou žalobce týkající se neurčitého způsobu vymezení části země, na něž se neuplatní institut bezpečné země původu. Na potřebné změny má totiž žalovaný možnost reagovat v souvislosti se zmocněním v § 86 odst. 4 zákona o azylu, kdy je povinnost přezkoumávat bezpečnost zemí zařazených na seznamu nejméně jedenkrát v kalendářním roce, což obnáší interní analýzu informací o zařazených zemích.
12. Žalovaný se žádostí žalobce odpovědně zabýval a posoudil ji řádným procesním způsobem v rozsahu odpovídajícímu aplikaci ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu. Ukrajinu považuje Česká republika za bezpečnou zemi, přičemž žalobce neprokázal, že vůči němu Ukrajinu za bezpečnou zemi považovat nelze. Důkazní břemeno je v takovém případě vychýleno na stranu žadatele o mezinárodní ochranu. Žalobci se však nepodařilo prokázat, že by Ukrajina pro něho nebyla bezpečnou zemí původu a že mu v případě jakýchkoliv problému nemůže poskytnout ochranu. Z toho pohledu shledal nedůvodnou také námitku vztahující se k práci žalovaného s informacemi o zemi původu. Ty považuje za objektivní a dostatečně aktuální, jelikož jsou zpracovány na základě uznávaných a relevantních informací.

V. Replika žalobce

13. Žalobce zdůraznil, že označení Ukrajiny jako bezpečné země původu s teritoriálním omezením odporuje procedurální směrnicí. Země, u které existuje alespoň nějaká její část, kterou za bezpečnou považovat nelze, dochází k diskvalifikaci celé této země z možnosti jejího zařazení na seznam bezpečných zemí původu. Zákon o azylu ani jiný právní předpis neumožňuje Ministerstvu vnitra vyhlásit i jen část území země uvedené na seznamu bezpečných zemí původu. Žalobce odkázal rovněž na stanovisko Veřejné ochránčyně práv, která v rámci připomínkového řízení při projednávání novely

zákona o azylu vyjádřila svůj nesouhlas s označením země za bezpečnou s výhradou určité části území.

VI. Posouzení věci krajským soudem

14. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; dále jen „s. ř. s.“), v zákonné lhůtě (§ 32 odst. 1 zákona o azylu). Krajský soud ve věci rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť žalobce ani žalovaný ve stanovené lhůtě nevyjádřili svůj nesouhlas s takovým projednáním věci.
15. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (podle § 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice.
16. Žaloba je důvodná.
17. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce pochází z Ukrajiny a žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice podal z toho důvodu, že se obává o svůj život, neboť byl napaden a zbit SBU. Žalovaný jeho žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou, jelikož žalobce pochází ze země, kterou Česká republika považuje za bezpečnou a nepodařilo se mu prokázat, že by v jeho případě neměla být Ukrajina považována za bezpečnou. Žalobce přitom pochází z Mauripolu.
18. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, *„jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.“*
19. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely tohoto zákona rozumí bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, kde: *a) obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k brozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, b) který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a, c) který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a d) který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*
20. V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí

skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

21. Základem vnitrostátní úpravy konceptu bezpečných zemí původu je procedurální směrnice. Ta v bodu 40 preambule uvádí, že pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak. Z bodu 46 preambule pak vyplývá, že se členské státy mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu nebo označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. Česká republika zvolila druhou z těchto variant. Seznam bezpečných zemí původu obsahuje § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců. V souladu s bodem 24 této vyhlášky Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Ukrajinu, s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů. Zařazení Ukrajiny na tento seznam znamená, že Ukrajina (s příslušným teritoriálním omezením) splňuje výše uvedené podmínky pro označení země za bezpečnou podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, který vychází z procedurální směrnice.
22. První žalobní námitka směřuje k zařazení Ukrajiny na seznam bezpečných zemí, resp. právě k teritoriálnímu omezení, které žalobce považuje za odporující procedurální směrnici. Krajský soud nesouhlasí s názorem žalobce, že pokud část území určité země nespĺňuje podmínky článku 37 odst. 1 uvedené procedurální směrnice ve spojení s přílohou I., nelze celou tuto zemi považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu procedurální směrnice. Z procedurální směrnice nelze dovodit, že jako bezpečnou lze označit pouze celou zemi, která podmínky článku 37 odst. 1 splňuje. Procedurální směrnice naopak nijak nezakazuje, aby byla země označena za bezpečnou s určitou teritoriální výjimkou. Rovněž je třeba souhlasit s žalovaným, že tento závěr nenalézá oporu v *travaux préparatoires* ke směrnici, recitálech a ani Soudní dvůr EU neshledal označení určité země za bezpečnou s určitým teritoriálním omezením za rozporné s procedurální směrnici. Krajský soud pak shledává označení určité země jako bezpečné s teritoriální omezením jako příhodné, neboť některé země mají velmi rozsáhlé území, a především v některých částech země může být zcela odlišný režim než v částech zbývajících. Není proto důvod brát v řízení o udělení mezinárodní ochrany takovou zemi jako „jeden celek“ a jako celou ji považovat za nebezpečnou. Rozumnou možností je označit určité území země za bezpečné, a pokud určitá část země tyto standardy nespĺňuje, tu z takového označení vyjmout. Tak je tomu právě u Ukrajiny, která je sice považována za bezpečnou zemi, avšak mimo části, které jsou pod kontrolou ruských separatistů a nejsou tak pod účinnou kontrolou ústředních ukrajinských orgánů. Právě z důvodu toho, že v těchto částech Ukrajiny není u moci ukrajinská vláda nejsou tyto části země považovány za bezpečné a krajský soud takový závěr shledává opodstatněný a v souladu s procedurální směrnici. Touto otázkou se také již zabýval Krajský soud v Ostravě v rozsudku ze dne 30. 7. 2020, sp. zn. 19 Az 22/2020 a rovněž takový postup neshledal rozporný s procedurální směrnici.

23. Žalobce dále namítá, že způsob, jakým je vymezena část Ukrajiny, která není označena za bezpečnou, je neurčitý. Ani tuto námitku neshledal krajský soud důvodnou. Teritoriální vymezení ve znění „s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů“ považuje za dostatečně určité. Takové vymezení soud spatřuje jako vhodné vzhledem k tomu, že se konflikt na Ukrajině může vyvíjet a oblasti, které kontrolují proruskí separatisté, se mohou měnit. Tímto způsobem vymezení se dá na takovou situaci okamžitě reagovat bez potřeby změny vyhlášky, jelikož záleží na tom, jaká část Doněcka a Luhanska je v době rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu pod kontrolou proruských separatistů. V každém případě je však třeba zjišťovat z jaké oblasti země žadatel pochází a zda se stále jedná o část země, kterou je možné označit za bezpečnou. Soud však dále k věci uvádí, že poslední místo pobytu žalobce bylo ve městě Mariupol v Doněcké oblasti. Město Mauripol bylo posuzováno v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 2. 2020, č.j. 5 Azs 257/2019-40. V něm bylo mj. uvedeno: „ [12] Krajský soud hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy v případě stěžovatele neshledal; své rozhodnutí přitom vystavěl na tom, že bezpečnostní situaci na Ukrajině nedosahuje takové intenzity, která je třeba pro to, aby byl naplněn typ vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c). S tímto závěrem zdejší soud souhlasí a pouze ve stručnosti připomíná, že ačkoli je stěžovatel původem z východní Ukrajiny, konkrétně z Doněcké oblasti, tj. z té části země, kde se vnitřní konflikt geograficky ustálil, jeho intenzita výrazně kolísá a rozhodně ho nelze hodnotit jako tzv. totální konflikt vykazující vůči stěžovateli konkrétní individualizované nebezpečí; srov. setrvalou judikaturu Nejvyššího správního soudu – viz např. usnesení ze dne 14. 9. 2016, č. j. 6 Azs 155/2016 - 33, ze dne 25. 9. 2017, č. j. 5 Azs 134/2017 - 24, ze dne 30. 8. 2017, č. j. 2 Azs 226/2017 - 31, nebo ze dne 17. 8. 2017, č. j. 10 Azs 112/2017 - 42, ze dne 29. 11. 2017, č. j. 2 Azs 363/2017 - 35, ze dne 7. 3. 2018, č. j. 1 Azs 440/2017 - 27 atp. [13] Současně krajský soud správně a zcela v souladu s judikaturou vyšel z toho, že v případě konfliktu nemajícího charakter tzv. totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy, (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on – viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, č. 1840/2009 Sb. NSS. [15] Nejvyšší správní soud si je samozřejmě vědom složité bezpečnostní i ekonomické situace na Ukrajině, na kterou se stěžovatel z lidsky pochopitelných důvodů vrátit nechce. Na druhou stranu však nelze přehlédnout, že na Ukrajině nyní neprobíhá tzv. totální konflikt (viz výše) a ve vztahu k objektivně rizikové oblasti, z níž stěžovatel pochází, je zde reálná, přiměřená, rozumná a smysluplná možnost vnitřního přesídlení, kterou stěžovatel nijak konkrétně nevyvrátil; k podmínkám aplikace možnosti vnitřního přesídlení srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93, č. 1551/2008 Sb. NSS, a ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 - 74.“ Nejvyšší správní soud tedy ve shora citovaném rozhodnutí označil Mauripol za objektivně rizikovou oblast, kde by se měl hodnotit institut vnitřního přesídlení. Ze zpráv založených do správního spisu, z nichž vycházel žalovaný, soud nezjistil, že by byla hodnocena přímo bezpečnostní situace ve městě Mauripol. Soudu je pak z úřední činnosti známo, že ještě v roce 2019 byl přístav Mauripol na břehu Azovského moře zasažený ruskou bloádou Kerčského průlivu u Krymu. Podle názoru soudu tak

nebylo možné vycházet z toho, že v případě žalobce lze Ukrajinu označit za bezpečnou zemi původu ve smyslu § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť nebyla posouzena přímo bezpečnostní situace ve městě Mauripol, a za takového skutkového stavu nebylo možné žádost žalobce zamítnout jako zjevně nedůvodnou. Dospěl-li by žalovaný k závěru, že Mauripol nelze zařadit do části Ukrajiny považované za bezpečnou zemi původu, bude namístež žádost žalobce meritorně posoudit, tj. zda žadatel splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, zejména s přihlédnutím k možnosti využití alternativy vnitřního přesídlení. Soudu proto nezbylo než z tohoto důvodu napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

24. Soud se dále zabýval námitkou žalobce týkající se jeho potíží s členy SBU. Soud k tomu uvádí, že skutečnost, že se žalobce nedomáhal ochrany před jednáním příslušníku SBU není relevantní pro posouzení možnosti udělení mezinárodní ochrany. Naopak souhlasí se žalovaným, že incident na základě, kterého se žalobce rozhodl opustit vlast a žádat v České republice o mezinárodní ochranu nejdříve měl žalobce řešit pomocí ukrajinského právního řádu a ukrajinských státních orgánů případně právnických osob, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv a na které se mohl obrátit. Žalobce ovšem neučinil nic pro to, aby se pokusil vyřešit uvedené potíže ve své vlasti. V případě bezpečné země původu platí presumpce dostupnosti vnitřní ochrany (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2007, č. j. 4 Azs 195/2006-149). To znamená, že již označením Ukrajiny jako bezpečné země původu se vytváří domněnka, že možnost využití vnitrostátních prostředků ochrany existuje a je na žalobci, aby tuto domněnku vyvrátil, což se žalobci nepodařilo. Žalobce se na nikoho s žádostí o pomoc neobrátil a vycházel pouze z informací od jeho kamaráda, že by žádná stížnost na SBU neměla smysl. Subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům však neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012 – 23). Z informací o zemi původu, které čerpaly z různých relevantních zdrojů, jenž si žalovaný obstaral, plyne, že v oblastech, které jsou plně pod kontrolou ukrajinské vlády, bezpečnostní složky zaručují dodržování zákonů a že současná ukrajinská vláda zavádí rozsáhlé reformy ke zlepšení vymahatelnosti práva a ochrany lidských práv. Dle názoru krajského soudu tak v případě žalobce nelze dojít k závěru, že by příslušnými orgány byla odmítnuta ochrana jeho osoby, nebo že by stát nebyl schopen či ochoten mu poskytnout pomoc. I tuto skutečnost je pak zvažovat z pohledu možného využití vnitřního přesídlení a využití ochrany země původu v oblastech kontrolovaných ukrajinskou vládou. Krajský soud také souhlasí s žalovaným, že žalobce věrohodně nevysvětlil, z jakého důvodu se o něho zajímala SBU, když žalobce sám prohlásil, že na Ukrajině nikdy neměl žádné problémy se státními či bezpečnostními složkami jeho vlasti.

VII. Závěr a náklady řízení

25. S ohledem na výše uvedené nezbylo soudu než napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení s tím, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je třeba posoudit dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, neboť jeho žádost neměla být zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 2 zákona o azylu.

26. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalobci nevznikly náklady řízení a ani je nepožadoval. Žalobce pak byl zastoupen Žalobce byl zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, která právo na odměnu za zastupování nemá, neboť nevykonává specializované právní poradenství podle zvláštních zákonů ve smyslu § 35 odst. 2 s.ř.s. Žalovaný pak úspěšný v řízení nebyl a proto ani nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. srpna 2021

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.